Protocol

Sociale veiligheid

obs De Bosrand

OOSTVOORNE

KiVa

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
1.1 Belang van een protocol voor sociale veiligheid 3
1.2 Uitgangspunten 3
1.3 Methode(s) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling 3
1.4 Leerlingvolgsysteem 3
2. Begripsomschrijving 3
2.1 Wat is pesten? 3
2.2 Rolverdeling bij pesten 4
2.3 Signalering 4
3. Aanpak 6
3.1 Preventief 6
3.2 Curatief 7
3.3 Externe hulp 8
4. Organisatie 8
4.1 Contactpersonen 8
4.2 Scholing 9
5. Communicatie 9
5.1 volwassenen onder elkaar 9
Bijlage 1 Stappenplan gedrag 11
Bijlage 2 Stappenplan bij herhaaldelijk ongewenst gedrag 7
Bijlage 3 Kindplan 13
Bijlage 4 Gedragsafspraken 14

1. Inleiding

1.1 Belang van een protocol voor sociale veiligheid

Ieder kind heeft recht op een fijne schooltijd. Met behulp van dit protocol laten we zien hoe we er samen een fijne school van maken voor iedereen. Alle regels en afspraken die de school hierover heeft kunt u terugvinden in dit protocol.

1.2 Uitgangspunten

- De Bosrand is een openbare basisschool, toegankelijk voor alle kinderen. Iedereen is uniek en daarom accepteren wij verschillen. Elk kind moet de kans en de ruimte krijgen om zichzelf te zijn en te blijven, zonder daarmee een ander tot last te zijn.
- Op de Bosrand werken we hard, zorgen we goed voor onszelf, anderen en onze omgeving.
- Als school vinden wij het belangrijk om op basis van gelijkwaardigheid met elkaar te werken en te communiceren. Hiermee bedoelen wij dat iedereen serieus genomen wordt en er naar elkaar geluisterd wordt naar wat iemand te vertellen heeft.
- Wij geloven in de kracht van de groep. Pesten is een groepsproces en pesten wordt bij ons daarom in de groep opgelost.
- Wij houden ons aan gemaakte afspraken.

1.3 Methode(s) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling hanteren wij KiVa. Dit is een schoolbreed programma gericht op positieve groepsvorming en het verbeteren van de sociale veiligheid. Gedurende het schooljaar behandelen we 10 thema's. De thema's gaan over positieve groepsvorming en het voorkomen van pesten. Kinderen krijgen meer inzicht in wat pesten is en wat zij ertegen kunnen doen.

1.4 Leerlingvolgsysteem

Wij gebruiken de KiVa-monitor om zicht te krijgen op de sociale veiligheid in de groep en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. In oktober en mei van elk schooljaar is er een meting. Onze leerlingen vullen dan een vragenlijst in. Aan de hand van de vragenlijst wordt een rapport gemaakt dat een beeld geeft van het klimaat in de groep. Op basis van deze informatie ondernemen wij, mocht het nodig zijn, gerichte acties om te zorgen voor een fijnere sfeer.

2. Begripsomschrijving

2.1 Wat is pesten?

Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met **herhaaldelijk** wordt bedoeld dat het kind steeds het mikpunt van gemene en kwetsende opmerkingen of handelingen is. **Opzettelijk** betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan. Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van een **machtsverschil**. Pesters zijn sterker dan slachtoffers. Daardoor kunnen slachtoffers zich niet goed verdedigen.

Er zijn verschillende vormen van pesten. Wij onderscheiden

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen;
- Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen;

- Verbaal: uitschelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken;
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden;
- Digitaal pesten: alle vormen van pesten die online plaatsvinden, zoals op Facebook en WhatsApp.

2.2 Rolverdeling bij pesten

In een pestsituatie heeft elk kind een bepaalde rol. De rol geeft aan hoe de kinderen zich op dat moment gedragen. Bij het gebruik van deze rollen is het belangrijk om te weten dat kinderen niet een bepaalde rol *hebben,* maar zich *gedragen* op een manier die bij een bepaalde rol past. Welke rol een kind aanneemt kan ook verschillen per situatie. De verschillende rollen die wij onderscheiden bij pesten zijn:

- Pester: initiatiefnemer van het pesten;
- Assistent: doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;
- Versterker: doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;
- Slachtoffer: het gepeste kind;
- Verdediger: steunt en komt op voor het slachtoffer;
- Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

2.3 Signalering

Het is niet makkelijk om pesten vroegtijdig te signaleren. Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind pest of gepest wordt, maar dat hoeft niet. Mocht er sprake zijn van één van de onderstaande gedragsveranderingen is het belangrijk alert te zijn. Het is voor ouders erg belangrijk kennis te nemen van onderstaande signalen. Veel signalen zijn namelijk vooral in de thuissituatie zichtbaar.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind gepest wordt.

Het kind:

- is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route;
- vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden;
- wil om onduidelijke redenen thuis blijven;
- klaagt (vaak) ’s ochtends, wanneer hij of zij naar school moet, dat hij of zij ziek is;
- komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak;
- raakt steeds spullen kwijt;
- raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven);
- trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn;
- is angstig en gespannen;
- is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt;
- heeft nachtmerries of huilt zichzelf in slaap;
- heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen;
- is chagrijnig, snel boos of lastig;
- is vaak alleen en brengt geen vriendjes meer mee naar huis;
- weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsverandering.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind pest.

Het kind:

- doet op een overdreven manier stoer;
- is tegendraads en opstandig;
- kan zich niet inleven in de gevoelens van een ander;
- roddelt of verspreidt vervelende geruchten;
- is agressief;
- heeft slechte schoolprestaties.

3. Aanpak

De Bosrand probeert een veilig sociaal klimaat op school te creëren door pesten te voorkomen (preventief) en tegen pesten op te treden als het zich toch voordoet (curatief).

3.1 Preventief

KiVa-lessen

Wij streven ernaar om, in elke groep, één keer in de twee weken een KiVa-les te geven. Deze lessen zijn gericht op het preventief werken aan groepsvorming en het bieden van een veilige leeromgeving. De lessen zullen de ontwikkeling van sociale vaardigheden van kinderen stimuleren die ze nodig hebben om een groepsnorm tegen pesten te kunnen creëren. De lessen uit het KiVa-programma zijn onderverdeeld in tien thema's, zoals gevoelens, iedereen is uniek en herken pesten. We laten tijdens elk schooljaar alle thema's terugkomen, zodat alle onderwerpen die kunnen bijdragen aan een positief pedagogisch klimaat aan bod zijn gekomen.

Omgangsregels

Op onze school heeft elke groep een KiVa-contract opgesteld. Voor de groepen 1 tot en met 4 gaat het om de volgende omgangsregels:

1. We willen samen een groep zijn want dat is fijn;
2. We horen er allemaal bij: ik, hij en ook jij;
3. We verschillen allemaal, dat maakt ons speciaal;
4. We gaan goed met elkaar om;
5. We helpen elkaar;
6. We komen voor elkaar op.

Voor de groepen 5 tot en met 8 gaat het om de volgende omgangsregels:

1. We doen aardig tegen elkaar en behandelen anderen met respect;
2. Samen maken wij er een fijne groep van;
3. We praten met elkaar (en gebruiken daarbij ik-taal);
4. We willen dat pesten stopt;
5. We gaan goed met elkaar om;
6. We helpen elkaar;
7. We komen voor elkaar op.

Het KiVa-contract is door alle leerlingen ondertekend en hangt in elke klas. Er wordt regelmatig verwezen naar de regels. In situaties waarin het nodig is wordt het contract erbij gepakt.

Contact met ouders

Contact met ouders/verzorgers vinden wij belangrijk. We houden ouders daarom regelmatig op de hoogte van de groepssfeer in de klas, ook als deze goed is! Door middel van de nieuwsbrief weten ouders wat er speelt op school. Gedurende het schooljaar ontvangen ouders daarnaast tips om met hun kind te praten over hoe het gaat op school. Aanvullende informatie over pesten en tips voor thuis kunnen ouders ook vinden in de online KiVa-oudergids. We stimuleren ouders contact met ons op te nemen mochten zij zich zorgen maken over hun eigen kind of een ander kind op school.

3.2 Curatief

Signalering
De curatieve aanpak begint bij de signalering. Grensoverschrijdend gedrag bestaat niet alleen uit pesten. Kinderen kunnen ook ruzie maken of in een conflict terecht komen. Daarnaast is het ook mogelijk dat kinderen elkaar plagen of dat er sprake is van een misverstand. Op basis van onze definitie van pesten bekijken wij elke situatie vanuit het volgende perspectief:

- Gebeurt het met opzet (intentioneel)?
- Kan het 'slachtoffer' zich verdedigen (machtsverschil)?
- Hoe "erg" (intens) wordt het ervaren?
- Gebeurt het steeds opnieuw (stelselmatig)?

Ongewenst gedrag
Kinderen kunnen ongewenst gedrag vertonen zoals schelden, schoppen of het kapotmaken van spullen van een ander. Op de Bosrand hebben wij een stappenplan gedrag met daarin de consequentie voor dit ongewenst gedrag beschreven, bijvoorbeeld 5 minuten aan de kant zitten in groep 1 tot een pauze binnenblijven in hogere groepen. In bijlage 1 staat dit stappenplan beschreven. Mocht het ongewenste gedrag zich herhalen dan wordt het stappenplan bij herhaaldelijk ongewenst gedrag ingezet. Zie bijlage 2 voor dit stappenplan.

KiVa-team
Het KiVa-team is een werkgroep die samen met de groepsleerkracht verantwoordelijk zijn voor het onderzoeken en oplossen van pestsituaties. Leden van het KiVa-team weten, door middel van een extra training, hoe ze om moeten gaan met pestsituaties. Bij gerichte acties om pestproblemen op te lossen wordt dan ook vaak een lid van het KiVa-team ingeschakeld. Zijn er problemen en is de groepssfeer niet veilig, dan wordt altijd het KiVa-team benaderd.

Groepsgesprekken
Als zich daadwerkelijk (pest)problemen voordoen kan dit in de groep worden besproken. De leerkracht schat in of de groepssfeer veilig genoeg is om een gezamenlijk gesprek te houden. Niet alle problemen kunnen in de groep worden besproken. Een groepsgesprek over pesten vindt alleen plaats wanneer het pestslachtoffer daarmee instemt.

Steungroepaanpak
De leerkracht kan een steungroep inzetten om een pestprobleem op te lossen. De steungroep bestaat uit een aantal kinderen uit de klas. Deze kinderen wordt gevraagd of zij kunnen helpen bij het oplossen van het probleem. In de steungroep zit ook altijd de pester, de pester wordt niet als schuldige aangewezen. De focus van de steungroepaanpak ligt op het feit dat pesten een groepsproces is dat we samen willen oplossen. Voordat de steungroep wordt ingezet wordt dit eerst besproken met het pestslachtoffer zelf.

Herstelaanpak
Als het pesten ondanks de gemaakte afspraken toch doorgaat wordt de herstelaanpak ingezet. Twee leden van het KiVa-team gaan een gesprek aan met de pestende leerling. Daarnaast wordt er een herstelplan opgesteld. Het herstelplan wordt altijd ondertekend door het betreffende kind en de ouders/verzorgers van het kind.

Inlichten ouders
De ouders van de gepeste leerling worden ingelicht op het moment dat de school besluit de steungroepaanpak toe te passen. Zoals eerder beschreven wordt er bij de steungroepaanpak geen schuldige aangewezen. Ouders worden ingelicht dat hun kind pest op het moment dat de herstelaanpak wordt ingezet. Mochten kinderen zich vervolgens niet aan de gemaakte afspraken houden, dan worden ouders uitgenodigd voor een gesprek op school.

3.3 Externe hulp
Wanneer blijkt dat de curatieve aanpak niet werkt is er mogelijk meer aan de hand dan alleen pesten. Op dat moment is er aanvullende hulp nodig om de problemen op te lossen. Er kan gekozen worden voor een bredere zorgaanpak. De intern begeleider neemt, mocht dat nodig zijn, contact op met een externe partij (bijvoorbeeld het Samenwerkingsverband Onderwijscollectief vpr en/of het Centrum voor Jeugd en Gezin).

4. Organisatie

4.1 Contactpersonen
Het KiVa-team
De Bosrand heeft een KiVa-team aangesteld. Het KiVa-team is het aanspreekpunt voor leerkrachten, ouders en leerlingen. Daarnaast coördineren de leden van het team het beleid tegen pesten. Het KiVa-team bestaat uit de volgende leden:

1. Janey Köhne (kwaliteitscoördinator) - janey.kohne@edumarevpr.nl
2. Dorinda Groenendijk (leerkracht groep 8) - dorinda.groenendijk@edumarevpr.nl

De KiVa-trainer
Wanneer het KiVa-team meerdere malen de steungroepaanpak heeft ingezet en het pestprobleem blijft bestaan, wordt externe hulp vanuit KiVa ingeschakeld, namelijk een KiVa-trainer. De KiVa-trainer biedt ondersteuning aan de school bij vragen en helpt met het oplossen van problemen met betrekking tot de pesters, de slachtoffers en/of de hele klas.

De vertrouwenspersoon
Een vertrouwenspersoon is iemand op school die een leerling, een ouder en teamleden kan helpen bij problemen. Zij kan luisteren en samen kijken naar hoe het beste hulp geboden kan worden.
Er kan met een vertrouwenspersoon gepraat worden als er iets vervelends gebeurd is. Bijvoorbeeld een dierbaar persoon kan zijn overleden of ouders kunnen ruzie hebben. Ook kan er met de vertrouwenspersoon gesproken worden als er ervaringen zijn met ongewenst gedrag. Daarbij moet je denken aan:

- Discriminatie;
- Bedreigingen;
- Pesten;
- Roddelen;
- Handtastelijkheden;
- Allerlei vormen van lichamelijk en geestelijk geweld.

Wat ongewenst gedrag is bepaal jezelf. Wat voor de één ongewenst is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Het wordt pas een probleem als je er samen niet meer uitkomt. Een vriend of vriendin, ouders of teamleden kunnen dan helpen maar wanneer je dat moeilijk vindt om daarnaartoe te gaan, dan kan de vertrouwenspersoon je verder helpen.

De vertrouwenspersoon van De Bosrand is:

- Marloes Steijaerts - marloes.steijaert@edumarevpr.nl

4.2 Scholing

Alle leerkrachten die werkzaam zijn op onze school hebben dag één van de STARTtraining van KiVa gevolgd. Zij zijn bevoegd om de KiVa-lessen te geven. De leden van het KiVa-team hebben ook dag twee van de STARTtraining gevolgd. Zij zijn hierdoor bevoegd om de steungroepaanpak uit te voeren. Daarnaast streeft de school ernaar om het team één keer in te twee jaar bij te laten scholen in het KiVa-programma.

Eén keer per jaar wordt er in Nederland een KiVa-conferentie georganiseerd. Ten minste twee leerkrachten van De Bosrand nemen elk jaar deel aan deze dag. Tijdens deze dag De nieuwe inzichten over pesten en de innovaties in het KiVa-programma worden deze dag gepresenteerd. Onze leerkrachten worden tijdens deze dag verder geprofessionaliseerd. We willen er op deze manier voor zorgen dat onze school zich door blijft ontwikkelen. 5. Communicatie

4.3 Volwassenen onder elkaar

Wij willen dat De Bosrand een plek is waar kinderen, maar ook ouders en medewerkers, zich veilig en gerespecteerd voelen. Voor een prettig schoolklimaat is het van belang dat er op grond van gelijkwaardigheid met elkaar wordt gewerkt en gecommuniceerd.
Als medewerkers van De Bosrand gaan wij met ouders om zoals wij wensen dat zij ook met ons omgaan: respectvol, open, eerlijk en op voet van gelijkwaardigheid. Wij verwachten van ouders dat zij het privéleven van de medewerkers respecteren en de leerkracht aanspreken binnen ‘werktijd’. Voor een gesprek over de ontwikkeling van hun zoon of dochter wordt na schooltijd een afspraak gemaakt met de groepsleerkracht. Het ontvangen van complimenten wordt gewaardeerd. Het uiten van zorg en kritiek met vragen, opmerkingen of bedenkingen eveneens. Wij hebben als afspraak binnen de school dat ouders zich in beide gevallen rechtstreeks tot de betreffende leerkracht richten. Op verzoek van de leerkracht of ouder kan een lid van de directie bij dit gesprek uitgenodigd worden.

Helaas moeten wij ook duidelijk zijn indien uitingen van ouders bijdragen aan een negatief gevoel van veiligheid bij medewerkers en kinderen van De Bosrand.
Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Een bij herhaling blijk geven geen vertrouwen te hebben in het functioneren van de medewerkers;
- Een bij herhaling blijk geven geen vertrouwen te hebben in de uitgangspunten van school;
- Fysiek geweld, bedreigingen of agressief gedrag van ouders, waarbij herhaling niet uitgesloten is, waardoor er sprake is van gegronde redenen van angst bij leerlingen, medewerkers en andere ouders, en er geen sprake meer is van een ongestoorde voortgang van het onderwijs.

Bij een minder respectvol omgaan met de algemene gedragsregels van de school kan een medewerker een ouder daarop aanspreken. Grensoverschrijdend van ouders wordt altijd direct aan de directie gemeld. De directie voert de daar op noodzakelijke gesprekken met de betrokken ouder. Bij grensoverschrijdend gedrag neemt de directie altijd contact op met het bevoegd gezag. In geval van fysiek geweld, enz. wordt aangifte gedaan bij de politie. Afhankelijk van de ernst van de zaak en/of mate waarin het vertrouwen is geschonden wordt tot schorsing of verwijdering van de leerling overgegaan.

Obs De Bosrand maakt voor de oudercommunicatie ook gebruik van Social Schools. Berichten op de groepspagina gaan altijd over de school of over de groep, niet over individuele kinderen.

De communicatie via Social Schools is van 07.30 en 08.00 en tussen 14.00 en 17.00. Het communicatiemiddel is bedoeld om een met elkaar op een positieve, schoolgerichte en opbouwende manier te communiceren. Er wordt binnen Social Schools met elkaar en niet over elkaar gecommuniceerd. Negatieve berichten en/of anderszins schadelijke (beeld)materialen die nadelig kunnen zijn voor individuele leerlingen en/of voor de school zullen worden verwijderd. Schelden, discrimineren, bedreigen en seksueel getinte communicatie en uitingen met een commercieel karakter zijn op geen enkele wijze geoorloofd binnen Social Schools. Wanneer ouders of leerkrachten zich niet aan de afspraken over Social Schools houden, dan zal de school passende maatregelen nemen. Hierbij zal in eerste instantie gezocht worden naar interne maatregelen.
In geval van vragen van ouders over het gebruik van Social Schools is de leerkracht het aanspreekpunt.

Bijlage 1 Stappenplan gedrag

Stappenplan gedrag groep 1-2

Stappenplan leerkracht groep 1-2

Stap 1

De leerkracht spreekt de leerling aan volgens de S van SUN.

Silent: Je corrigeert het gedrag zonder iets te zeggen. Je gebruikt alleen je lichaamstaal of de ruimte in het lokaal.

Stap 2

De leerkracht vervolgt volgens de U van SUN.

Unnamed: Je benoemt de situatie of de regel in het algemeen, zonder een specifieke leerling bij naam te noemen.

Stap 3

De leerkracht spreekt de leerling aan volgens de N van SUN. Daarbij wordt expliciet benoemd: "Dit is je eerste waarschuwing."

Named: Je spreekt de betreffende leerling persoonlijk en direct bij de voornaam aan.

Stap 4

Kring:

Buiten de kring zitten, gevolgd door een gesprek tussen kind en leerkracht. Hier staat de vraag centraal: "Vertel maar wat er is gebeurd."

Tijdens het spelen:

Wanneer gedrag tijdens het spelen aanleiding geeft tot stap 4, bepaalt de leerkracht een andere spelkeuze. De leerling krijgt een ander spel aangeboden dat door de leerkracht wordt bepaald. Dit zorgt ervoor dat de leerling niet zonder meer buiten het spel wordt geplaatst, maar wel een duidelijke begrenzing en andere keuze krijgt.

Nazorg

- Ouders bellen wanneer de veiligheid daarom vraagt en/of de situatie of het gedrag daar aanleiding toe geeft.
- Doe kort en bondig verslag in Parnassys.

Dwars gedrag is gedrag waarbij de leerling zich niet conformeert aan de geldende regels, het is zelfbepalend gedrag. Hierbij kun je denken aan storende geluiden in de klas, uitdagen van de leerkracht of andere leerlingen, spugen, gooien met spullen, schrijven op de tafel, tekenen op het wisbordje, kapot maken van spullen. Wanneer een leerling herhaaldelijk gewezen wordt op een regel en de leerling zich hier toch niet aan houdt kan dit ook gezien worden als dwars gedrag. Denk bijvoorbeeld aan praten op de gang.

Time-out groep 1/2

Tijdens de kring	Buiten de kring zitten
Tijdens de werkles	Op een aparte plek werken
Tijdens het buiten spelen	Verandering van spel

Stappenplan gedrag groep 3 t/m 5

Stappenplan leerkracht groep 3 t/m 5

Stap 1
De leerkracht spreekt de leerling aan volgens de S van SUN.

Silent: Je corrigeert het gedrag zonder iets te zeggen. Je gebruikt alleen je lichaamstaal of de ruimte in het lokaal.

Stap 2
De leerkracht vervolgt volgens de U van SUN.

Unnamed: Je benoemt de situatie of de regel in het algemeen, zonder een specifieke leerling bij naam te noemen.

Stap 3
De leerkracht spreekt de leerling aan volgens de N van SUN. Daarbij wordt expliciet benoemd: "Dit is je eerste waarschuwing."

Named: Je spreekt de betreffende leerling persoonlijk en direct bij de voornaam aan.

Stap 4
Een aparte plek tot het einde van de les, gevolgd door een gesprek met de leerkracht.
Tijdens het gesprek staat centraal: "Vertel maar wat er is gebeurd." De leerling krijgt hiermee ruimte om te vertellen wat er is gebeurd en samen met de leerkracht te reflecteren op het gedrag. (=herstelmoment)

Stap 5
Maatjesklas: wanneer de veiligheid, rust of het onderwijsproces ernstig wordt verstoord, gaat de leerling naar de maatjesklas.

De leerling:
- gaat minimaal 15 minuten naar de maatjesklas;
- neemt het reflectieformulier mee;
- vult het reflectieformulier daar in;
- maakt het werk van dat moment af óf werkt aan een vooraf klaargelegd aanvullend werkpakket.

De maatjesklas is daarmee geen standaard consequentie, maar een interventie wanneer het nodig is om de veiligheid, rust of het onderwijsproces te herstellen. Ook nadat een leerling in de maatjesklas is geweest is er een herstelmoment.

Nazorg

- De leerkracht bewaart het reflectieformulier. Hierdoor kan in de vervolgstap rondom langdurig ongewenst gedrag worden gekeken naar patronen.
- Ouders bellen wanneer de veiligheid daarom vraagt en/of de situatie of het gedrag daar aanleiding toe geeft.
- Doe kort en bondig verslag in Parnassys

Het uitstellen van een time-out of consequentie tot de pauze is niet altijd effectief. Sommige leerlingen ervaren binnenblijven juist niet als een consequentie. Daarom is gekozen voor een directere interventie en reset. Differentieer indien nodig naar leerling en situatie.

Dwars gedrag is gedrag waarbij de leerling zich niet conformeert aan de geldende regels, het is zelfbepalend gedrag. Hierbij kun je denken aan storende geluiden in de klas, uitdagen van de leerkracht of andere leerlingen, spugen, gooien met spullen, schrijven op de tafel, tekenen op het wisbordje, kapot maken van spullen. Wanneer een leerling herhaaldelijk gewezen wordt op een regel en de leerling zich hier toch niet aan houdt kan dit ook gezien worden als dwars gedrag. Denk bijvoorbeeld aan praten op de gang.

Maatjesklas →	3-4	5	6	7	8
Groep	12				
3-4					
5					
6					
7					
8					

Vertel eens wat er is gebeurd *(Groep 3 t/m 5)*

Mijn naam: ..... **Datum:** .....

1. Wat gebeurde er in de groep?

- ○ Ik vond het moeilijk om goed voor elkaar te zorgen (bijv. onaardig gedaan).
- ○ Ik deed mee met lachen, plagen of buitensluiten toen iemand het niet fijn vond.
- ○ Ik vond het moeilijk om hard te werken of te luisteren.
- ○ Ik zorgde niet goed voor onze omgeving (bijv. spullen of de klas).
- ○ Iets anders, namelijk:

  .....

  .....

  .....

  .....

  .....

2. Hoe voelde jij je?

◯ Verdrietig of alleen ◯ Boos of gefrustreerd ◯ Niet veilig of bang ◯ Weet ik niet

Vertel eens:.....

.....

.....

.....

3. Welk gevoel had de ander of de groep hierdoor?

◯ Verdrietig of alleen ◯ Boos of gefrustreerd ◯ Niet veilig of bang ◯ Weet ik niet

Vertel eens:.....

.....

.....

.....

4. Hoe gaan je dit herstellen en oplossen?

- ○ Ik zeg sorry en maak een vriendelijk gebaar naar de ander.
- ○ Ik ga diegene actief helpen of uitnodigen om samen te spelen.
- ○ Ik ga extra goed laten zien dat ik hard kan werken en mij aan de regels van de klas houdt.

Vertel eens wat je precies gaat doen?:.....
.....
.....
.....

5. Mijn belofte aan De Bosrand:

De volgende keer zorg ik voor een fijne sfeer door: .....
.....
.....
.....

Handtekening leerling: ..... Handtekening juf/meester: .....

Stappenplan leerkracht groep 6 t/m 8

Stappenplan leerkracht groep 6 t/m 8

Stap 1
De leerkracht spreekt de leerling aan volgens de S van SUN.

Silent: Je corrigeert het gedrag zonder iets te zeggen. Je gebruikt alleen je lichaamstaal of de ruimte in het lokaal.

Stap 2
De leerkracht vervolgt volgens de U van SUN.

Unnamed: Je benoemt de situatie of de regel in het algemeen, zonder een specifieke leerling bij naam te noemen.

Stap 3
De leerkracht spreekt de leerling aan volgens de N van SUN. Daarbij wordt expliciet benoemd: "Dit is je eerste waarschuwing."

Named: Je spreekt de betreffende leerling persoonlijk en direct bij de voornaam aan.

Stap 4
Time-in: de leerling blijft in de eigen groep. Bij de time-in wordt expliciet benoemd: "Dit is je tweede waarschuwing."

De leerling:

- vult op de eigen plek een reflectieformulier in;
- blijft zoveel mogelijk onderdeel van de groep;
- krijgt de mogelijkheid om na te denken over het eigen gedrag en zich aan te passen.

Hierna volgt altijd een herstelmoment vóór de pauze of vóór het einde van de middag. Doel hiervan is om de situatie af te ronden, verantwoordelijkheid te nemen en het gedrag te herstellen. Hierna begint het stappenplan weer vanaf stap 1. Wanneer de leerling meerdere malen het reflectieformulier heeft moeten invullen gaat het stappenplan bij herhaaldelijk ongewenst gedrag in werking. (zie bijlage)

Stap 5
Maatjesklas: wanneer de veiligheid, rust of het onderwijsproces ernstig wordt verstoord, gaat de leerling naar de maatjesklas.

De leerling:

- gaat minimaal 15 minuten naar de maatjesklas;
- neemt het reflectieformulier mee;
- vult het reflectieformulier daar in;
- maakt het werk van dat moment af óf werkt aan een vooraf klaargelegd aanvullend werkpakket.

De maatjesklas is daarmee geen standaard consequentie, maar een interventie wanneer het nodig is om de veiligheid, rust of het onderwijsproces te herstellen. Ook nadat een leerling in de maatjesklas is geweest is er een herstelmoment.

Nazorg

- De leerkracht bewaart het reflectieformulier. Hierdoor kan in de vervolgstap rondom langdurig ongewenst gedrag worden gekeken naar patronen.
- Ouders bellen wanneer de veiligheid daarom vraagt en/of de situatie of het gedrag daar aanleiding toe geeft.
- Doe kort en bondig verslag in Parnassys

Het uitstellen van een time-out of consequentie tot de pauze is niet altijd effectief. Sommige leerlingen ervaren binnenblijven juist niet als een consequentie. Daarom is gekozen voor een directere interventie en reset. Differentieer indien nodig naar leerling en situatie.

Dwars gedrag is gedrag waarbij de leerling zich niet conformeert aan de geldende regels, het is zelfbepalend gedrag. Hierbij kun je denken aan storende geluiden in de klas, uitdagen van de leerkracht of andere leerlingen, spugen, gooien met spullen, schrijven op de tafel, tekenen op het wisbordje, kapot maken van spullen. Wanneer een leerling herhaaldelijk gewezen wordt op een regel en de leerling zich hier toch niet aan houdt kan dit ook gezien worden als dwars gedrag. Denk bijvoorbeeld aan praten op de gang.

Maatjesklas →	3-4	5	6	7	8
Groep	12				
3-4					
5					
6					
7					
8					

Reflectieformulier *(Groep 6 t/m 8)*

Mijn naam: ..... **Datum:** .....

1. Wat gebeurde er? Reflectie op onze schoolregel:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Reflectie op onze schoolregel

Als je kijkt naar de schoolregel van De Bosrand, op welk vlak ging het zojuist mis?

◯ Hard werken ◯ Zorgen voor mezelf ◯ Zorgen voor elkaar ◯ Zorgen voor de omgeving

3. Hoe voelde jij je?

◯ Verdrietig of alleen ◯ Boos of gefrustreerd ◯ Niet veilig of bang

Vertel eens: .....

.....

.....

.....

4. Welk gevoel had de ander, de leerkracht of de groep hierdoor?

◯ Verdrietig of alleen ◯ Boos of gefrustreerd ◯ Niet veilig of bang

Vertel eens: .....

.....

.....

.....

5. Hoe gaan je dit herstellen en oplossen?

- ○ Ik bied mijn excuses aan en leg uit hoe ik het voortaan anders zal doen.
- ○ Ik ga diegene actief helpen of uitnodigen om samen te werken of mee te doen in de pauze.
- ○ Ik ga laat zien dat ik hard kan werken en mij aan de regels van de klas houdt.

Vertel eens: ……

……

……

……

6. Mijn belofte aan De Bosrand:

De volgende keer zorg ik voor een fijne sfeer door:

……

……

……

Handtekening leerling: ..... Handtekening juf/meester: .....

Bijlage 2 Stappenplan bij herhaaldelijk ongewenst gedrag

Stappen	Fase 1: je bent gewaarschuwd	Fase 2: gedrag blijft zich herhalen	Fase 3: betrokkenheid directie
Stap 1	Leerling vertoont storend gedrag naar andere kinderen, leerkrachten en/of andere mensen in de school. Dit is een patroon (geen incident). Dit is meermaals per week Time out in de klas is al toegepast. Ouders zijn al eerder op de hoogte gesteld. Leerkracht noteert dit in Parnassys.	Storend gedrag waar leerling(en) op is/zijn aangesproken blijft zich herhalen. **Met leerlingen ouders een kindplan, zie bijlage 3. KC-er is betrokken.**	De directie wordt ingeschakeld en er worden met ouders, kinderen en leerkracht(en) afspraken gemaakt en dit wordt ondertekend. Het gaat om gedragsafspraken van iedere partij en concrete afspraken die gemaakt worden in de school en met de ouders in de vorm van een gedragsafspraken (zie bijlage 4).
Stap 2	De leerkracht bespreekt het gedrag met de leerling(en) om uit te zoeken wat er aan de hand is	De leerkracht maakt een afspraak met leerling(en) wanneer het plan wordt geëvalueerd. (2 tot 3 weken)	De gedragsafspraken worden geëvalueerd met de leerling (4 tot 5 weken) **Alles wordt in ParnasSys gezet.**
Stap 3	De leerkracht bepaalt welke straf er nodig is. Maximaal 10 minuten nablijven als straf. Ouders hierover inlichten. Tijdens nablijven maakt de leerling een werkblad of gaat lezen	Evaluatie van het kindplan met leerkracht, ouders en leerling(en)	Evaluatie met ouders, leerling en leerkracht (KC-er of directie) Hier wordt een verslag van gemaakt
Stap 4	De leerling(en) bieden een welgemeend excuus aan	De leerkracht informeert de directie en KC-er **Ook in ParnasSys invullen**	Als het gedrag niet verbetert in deze fase zal de directeur schriftelijk aan ouders laten weten dat bij herhaling de leerling(en) intern geschorst kan worden. Zie protocol schorsen en verwijderen op de website van EduMare. Regeling schorsen en verwijderen | Welkom bij EduMare VPR Bij ernstige misdrijven zullen ouders op de hoogte worden gebracht dat politie zal worden ingeschakeld.
Stap 5	De leerkracht maakt een afspraak met de leerlingen en ouders over het gewenste gedrag. Na 2 weken wordt het met de leerlingen geëvalueerd. Leerkracht houdt gedurende de 2 weken een logboek bij Ouders worden altijd ingelicht. **Aantekening in Parnassys**	Wanneer het kindplan niet genoeg verbetering heeft opgeleverd en de leerling het ongewenst gedrag blijft vertonen dan wordt de directie ingeschakeld.	De school (leerkracht, Kc-er, directie evt. in samenspraak met ouders) bepaalt welke straf/wat er nodig is

Bijlage 3 Kindplan

Naam leerling: . . . . . Groep en leerkracht: . . . . . .

Ingevuld samen met: . . . . . Datum: . . . . . .

Nu weet/kan ik al:	Doel: straks wil ik weten/kunnen:	Om dat te bereiken ga ik:	De juf helpt mij door:	Mijn ouders helpen me door:	Materialen en andere hulpmiddelen die mij helpen:

Evaluatiedatum:: Wie evalueert:

Hoe weten we dat het doel bereikt is? Wat merken, zien of horen we dan?

Uitkomst van de evaluatie: is ons doel bereikt? ja/nee

Hoe verder?

Bijlage 4 Gedragsafspraken

Dit zijn afspraken tussen juf ..., juf ... (MT) en (kind) over goed gedrag.

(kind) zal het volgende gedrag laten zien:

- **Luisteren naar de juf en doen wat zij zegt**
- **Blijf van andermans spullen af**
- **Wees stil als een ander praat**
- **Houd je handen en voeten bij jezelf**
- **Wees respectvol naar volwassenen en medeleerlingen op school**

Op het moment dat bovenstaande niet lukt verlaat … (kind) direct de klas en gaat in groep … werken.

Handtekening:

(kind):

juf ...:

juf … (MT):

ouder: